

Martin Eniko

Risbe

Galerija v zvoniku je od 11. do 18. novembra gostila zadnjo letošnjo razstavo. Na Martinovo nedeljo je serijo risb razstavil domačin Martin Eniko.

Stane Kosmač je v spremni besedi k razstavi povzel razstavljavčevo poklicno pot – po končani Osnovni šoli v Žireh in Srednji šoli za oblikovanje v Ljubljani, se je Martin zaposlil v žirovski Etiketi, kjer je oblikoval in za tisk pripravljajl za različne tiskovine. Bil je del oblikovalskega oddelka Atelje, v določenem obdobju njegov vodja, kasneje tudi vodja razvoja podjetja. Po upokojitvi leta 2008 je nastopilo novo ustvarjalno obdobje, v katerem prosti čas posveča zbiranju žirovskih besed in risanju.

Na razstavi je predstavil motivno raznovrstna dela: študijske risbe, portrete in ilustracije. Najstarejšega nastanka so študijske risbe, ki so nastale v času njegovega srednješolskega izobraževanja. Z njimi je razvijal veščino risanja, »gradnje« realistične risbe s pomočjo proporcev. Osrednji del razstave so, kot ugotavlja Kosmač, portreti njegovih sorodnikov, prijateljev in znancev in ob tem pravi: »Brez dvoma so narisani v pravih razmerjih, z dorečeno izrisanostjo detajlov in so, če se lahko izrazim »popolnoma podobni svojim izvirnikom« in ponovno pričajo o Martinovem risarskem znanju.« Tretji sklop izdelkov so ilustracije »pozabljenih predmetov«, kot jih avtor sam imenuje. Gre za predmete, orodja in pripomočke, ki so jih predniki uporabljali pri vsakdanjih kmečkih opravilih in obrteh. Z nekaterimi od teh ilustracij smo se pred natanko letom dni že srečali na naslovnici Žirovskih stopinj. Ob tej priložnosti je avtor, kot je povzela Tanja Mlinar, opisal svojo likovno tehniko kot »ročno simulacijo frekvenčno moduliranega rastra«, z rastrom pa se je ukvarjal večji del svojega dela v Etiketi. Stane Kosmač v spremni besedi še doda: »Pri risbah fascinira Martinova tehnika risanja. Vse risbe je namreč ustvaril s tehniko risanja oziroma polaganja pik. Pri tem se je zgledoval pri grafičnem rastru, kot temeljnem načinu reprodukcije, ki je še zmerom osnova grafičnega tiska.« Njegov način risanja nadalje označi kot »tonski pointilizem, ki je sicer v polnobarvni različici prevladoval v postimpresionističnem obdobju evropske likovne umetnosti v prvem desetletju 20. stoletja.« Risbe Martina Eniko so navdušile obiskovalce. Risanja se je mogoče ob talentu z vajo naučiti, a mora risar ob tem razviti individualizirano potezo. Menim, da jo Martin je. Njegov tonski nanos pik deluje lahko, a je skrbno preišljen. Njegov »enosmerni« risarski postopek je zahteven, saj nobene izmed narisanih pik kasneje ni mogoče odstraniti. To pomeni, da svetlostne tone posameznih ploskev gradi le z dodajanjem in ob tem skrbno pazi na pravo mero.

mag. Lucija Rupret

